

UZAKTAN ÇALIŞMA GÜNLERİNDE OKUMALAR

PATENTE DAYALI VERGİ İSTİSNASI

Erdem Kaya

Sistem Global Danışmanlık
Ortak, Patent Bölümü Başkanı

OKUMA
1

PATENTE DAYALI VERGİ İSTİSNASI

2015¹ ve 2016² yıllarında Kurumlar Vergisi Genel Tebliğlerinde yapılan değişikliklerle patent sahiplerine kurumlar vergisi noktasında önemli muafiyet imkanları sağlanmış durumda.

Daha detaylı anlatımla aşağıdaki durumlarda elde edeceğiniz gelir, yine yazının devamında anlatacağım tebliğdeki temel şartları karşılamanız durumunda %50 oranında Kurumlar Vergisinden muaf tutulacaktır:

- Patentin kiralanması neticesinde elde edilen kazanç
- Patentin devri veya satışı neticesinde elde edilen kazanç
- Türkiye’de seri üretime tabi tutularak satılması halinde elde edilen kazanç
- Türkiye’de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazanç
- Buluşa yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar

Özellikle (c) ve (d) maddeleri gerçekten büyük bir vergi avantajını patent sahibi şirketlere getirebilir. Zira ülkemizde patentini satan ya da kiralayan şirket az olsa da çok sayıda şirket patent ya da faydalı model belgesi aldığı ürünü pazara sürmekte ve bu ürünlerinde satışından da bir gelir elde etmekte. Aynı şekilde, diyelim standart bir ürün üretiyorsunuz ama bu ürünü ürettiğiniz proste bir geliştirme yaptınız ve prosese patent aldınız. Bu durumda patentli prosesle üretilen standart ürünün satışından elde edilen gelir de kurumlar vergisinden yarı yarıya muaf olabiliyor. Ürün tasarımı kadar ve hatta ondan da fazla proses tasarımında güçlü bir ülke olduğumuzu düşündüğümüzde, burada vergisel açıdan ne büyük bir potansiyelin yattığını görmek çok da zor değil.

Peki bu büyük imkandan faydalanmak için gereken şartlar neler?

Öncelikle gelir veya fayda elde ettiğiniz ürün ya da prosesle ilgili elinizde bir “İncelemeli Patent Belgesi ya da olumlu araştırma raporu neticesinde tescil edilmiş bir Faydalı Model Belgesinin bulunması” gerekiyor. Bunun anlamı, başvuru sürecindeki bir patent veya faydalı model belgesine dayanarak bir muafiyet söz konusu değil.

Tebliğdeki bir diğer şart ise ilgili belgeye konu ürünün "tüm Ar-Ge ve seri üretim sürecinin" Türkiye’de gerçekleştirilmiş olması.

Bu arada, başkası tarafından alınan patent üzerinde “İnhisari Lisans sahibi olanlar ya da patenti devralanlar da” yukarıdaki şartların karşılanması kaydıyla bu haktan

¹ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/04/20150421-2.htm> (GİB’e değerlendirme raporu sunmanın zorunlu olduğu ilk tebliğ)

² <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/12/20161231M3-17.htm> (GİB’de değerlendirme raporu sunma zorunluluğunun kalktığı güncel tebliğ)

Global Danışmanlık
Global Consulting

PATENTE DAYALI VERGİ İSTİSNASI

faydalanabilmekte. Buna göre, diyelim bir üniversitenin ya da küçük bir şirketin patenti var. Üretim ve/veya satış kanadı güçlü bir sanayi kuruluşu da bu patenti satın alarak ya da lisans (inhisari) olarak üretim ve satış haklarını kendi üzerine geçiriyor. Bu noktada bu kurum patente konu ürünün satışını noktasında bir anda büyük bir vergi avantajına kavuşabiliyor. Diğer taraftan, patenti satan kişinin elde ettiği gelir de kurumlar vergisinden %50 muaf oluyor.

Toplamda bu işbirliği iki tarafta da önemli vergisel avantajları beraberinde getiriyor. Patent sahibi olmanın rakipleri yavaşlatma, fikir hırsızlığını önleme ve haksız rekabetin dışında kalma gibi diğer önemli faydaları hiç saymıyorum bile. Ayrıca, fikir sahibi ile sermaye ve pazar sahibinin bir araya gelmesiyle de güzel bir proje ekonomiye kazandırılmış oluyor. Görüleceği üzere, kaybedenin olmadığı bir süreçten bahsediyorum.

Bu noktada bir hususu da hatırlatmakta fayda var. Pazara sunulan çözümün sadece bir kısmı patente konu ise, bu durumda tabii ki vergisel fayda da oransal oluyor. İlgili tebliğde bu husus “kazancın buluşa atfedilen kısmı olarak” geçiyor. Bu oran hesaplanırken genelde maliyet, gerekli durumlarda da gelir bir yaklaşım yapılabilir. Örneğin, bir elektrik süpürgesi satıyorsunuz ama burada sadece kablo toplama mekanizmasında bir patentiniz var. Bu durumda tabii ki süpürge satışının tüm karından değil, kazancın patentli buluşa atfedilen kısmı üzerinden istisna sağlanıyor.

Yukarıda anlatılanlar ışığında, bu önemli istisnadan bir anca önce faydalanabilmeniz için ilk tavsiyemiz patent portföyünüzün analiz edilmesi, hali hazırda muafiyet sağlayabilecek veya muafiyet sağlama potansiyeli olan tüm patentlerin tespit edilmesi ve burada varsa gereken aksiyonların en kısa sürede alması yönünde olacaktır. Sonrasında da patente konu çözümlerden elde edilen karın hangi yaklaşımla ve oranla vergi muafiyete konu edileceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Tüm bunlar belirlendikten sonra da, muafiyete konu edilen her patent için doğru gerekçelendirilmiş bir raporun da hazırlanmasında büyük yarar vardır.

Kurumunuz için büyük fayda sağlayacak bu çalışma alanında uzman ve teknolojinizi anlayacak yetkinlikte bir patent vekili, teknoloji geliştiren şirketlere ilişkin vergi uygulamalarına hâkim bir mali müşavir ve mümkünse bir patent değerlendirme uzmanından oluşan, multidisipliner yapıda bir danışmanlık ekibi tarafından yönetilmesini öneririm.

Soru ve destek talepleriniz için her zaman bizlere ulaşabilirsiniz.

En derin sevgi ve saygılarımla,

Erdem Kaya
Ortak, Patent Bölümü Başkanı

✉ info@sistemglobal.com.tr www.sistemglobal.com.tr

Ankara • İstanbul • İzmir • Gaziantep • Adana • Bursa • Antalya
Brüksel • Londra • Singapur • Berlin